

PASTRIMI I PARAVE DHE KRIPTOMONEDHA

DOKUMENT ANALIZUES

Punoi:

LLM Julinda Mansaku

Qershor 2022

Ky dokument u prodhua si pjesë e iniciativave publike të alumnëve të "Shkollës Shqiptare të Studimeve Politike" dhe u mbështet nga Akademia e Studimeve Politike

Julinda Mansaku është alumna e Shkollës Shqiptare të Studimeve Politike, diplomuar në vitin 2016. Ajo ka mbajtur pozicione të rëndësishme në institucionet shtetërore si Kryetare e Zyrës së Këshillimit dhe Koordinimit Ndërministror dhe me tej Kryetare e Zyrës së Arbitrazhit Ndërkombëtar në Avokaturën e Shtetit. Ajo ka qenë Këshilltare Ligjore e Ministrit pranë Ministrisë së Energjisë dhe Infrastrukturës. Së fundmi mban rolin e Këshilltares, Drejtuesit në Kabinetin e Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar (SPAK). Pas studimeve master i ligjeve, (LLM) në Zgjidhjen e Mosmarrëveshjeve Ndërkombëtare, pranë City University of London, Mbretëri e Bashkuar, vjen me analiza studimore rreth fenomeneve aktuale, siç është pastrimi i parave.

Paraja është mjeti më instrumental i shpikur ndonjëherë nga njerëzit dhe që atëherë ka parë zhvillime të rëndësishme në vazhden e përparimeve teknologjike nëpërmjet transfertave të parave. Megjithatë, pavarësisht se globalizimi dhe risitë kanë sjellë një kontribut pozitiv duke lehtësuar transfertat më të shpejta dhe të mëdha, ai është hapur edhe ndaj pastrimit të shpejtë të parave, ku shumë para fizike kanë përfunduar në duart e kriminit. Ky kërcënim ka ardhur duke u rritur deri në atë pikë sa ka tërhequr vëmendjen e Organizatës për Bashkëpunim dhe Zhvillim Ekonomik (OECD). Është bërë shumë për të frenuar këtë çështje përmes zbatimit të masave të rrepta ndaj institucioneve, por situata mbetet kritike. Institucionet e këmbimit valutor, agjentët e pasurive të paluajtshme, ofruesit e shërbimeve të kompanive, avokatët dhe trustet janë ndër pak mjetet e preferuara nga subjektet e pastrimit të parave. Ata po kërkojnë gjithnjë e më shumë të shfrytëzojnë të gjitha rrugët e disponueshme, kryesisht nëpërmjet teknologjive, për përfitimin e tyre financiar.

Pastrimi i parave

Pastrimi i parave lidhet me procesin e konvertimit të parave të përfituara në mënyrë të paligjshme në burime të ligjshme. Qëllimi kryesor i procesit të pastrimit është të lejojë pastruesit e parave të mbulojnë origjinën e fondeve, të shmangin ndjekjen dhe t'i shmangen taksave. Ligjërisht, ky proces tentohet të parandalohet sipas sanksioneve të parashikuara në Aktin e Kontrollit të Pastrimit të Parave (MLCA), i cili i ndalon personat të përfshihen në transaksione financiare duke përdorur të ardhura të lidhura me aktivitete kriminale, ndoshta duke promovuar veprimtari kriminale ose duke shkelur ligjet tatimore. Autoritetet përkatëse kanë marrë masa të ndryshme për të frenuar këtë proces të paligjshëm, pa rezultat. Procesi i pastrimit është kthyer në një nga problemet më të mëdha financiare të kohës. Miliarda dollarë po kontrabandohen ilegalisht përmes kufijve ndërkombëtarë, çfarë ë ka bërë problemin një çështje kritike financiare për të cilën autoritetet po punojnë shumë për ta ndalur. Fenomeni ka kontribuar në bashkëpunimin e ndërsjellë midis kombeve dhe institucioneve financiare për të vendosur kundërmasa teknologjike dhe inteligjencë artificiale për të frenuar kërcënimin e pastrimit.

Ekzistojnë shumë forma të pastrimit të parave, dhe ato variojnë nga të thjeshta në ato komplekse, ku paligjshmeria është shtuar duke u ndërthurur me epokën teknologjike. Disa nga teknikat më të përdorura tradicionalisht kanë qenë përdorimi i bizneseve legjitime, të bazuara në para fizike (cash - money), në pronësi të autorëve të procesit të paligjshëm. Për të përfunduar procesin, biznesi fryn arkëtimet ditore të parave në dorë duke dhënë një shans për të derdhur para të paligjshme përmes biznesit dhe më pas në llogarinë bankare të biznesit. Pasi paratë janë në llogari, ato hidhen në llogaritë personale ose tërhiqen si para të pastra sa herë që nevojitet. Bizneset që kryejnë operacione të tilla zakonisht njihen si fronte.

Metoda të tjera përfshijnë shkëmbimin e valutës, kalimin fshehurazi të sasive të mëdha të parave përtej kufijve dhe depozitimin e tyre në llogaritë e huaja, transfertat bankare, investimin në

mallra si ari dhe gurë të çmuar që mund të lëvizin lehtësisht përtej kufijve, lojërat e fatit dhe përdorimin e parave në kazino. Abuzuesit i kanë adoptuar këto metoda si një mënyrë për të shmangur zbulimin ose kapjen me para të pista.

Duke qenë se evolucioni është shtrirë në shumë sektorë të tjerë, skema e pastrimit të parave nuk është lënë jashtë. Zgjidhja e përparimeve teknologjike ka parë lindjen e pastrimit elektronik të parave, i cili i ka sjellë një kthesë të re krimi të vjetër. Një nga përfitimet kryesore të lidhura me shfaqjen e epokës teknologjike ishte “ta bëjme globin një fshat të vogël”. Ndërkohë që ky fenomen ndodhi, ka pasqyruar më shumë dëme, duke bërë të mundur që kriminelët të kryejnë lehtësisht transfertat financiare anonime nga pajisjet e tyre dixhitale. Qasja e re teknologjike ka çuar gjithashtu në rritjen e transfertave peer-to-peer (të drejtëpërdrejta, pa një agjent ndërmjetës të licensuar) që e kanë bërë edhe më të vështirë zbulimin e transfertave në internet. Për më tepër, kjo ka kontribuar në krijimin e lehtë të serverëve proxy dhe softuerit anonim që e bëjnë transferimin e parave nga palët e treta të vështirë për t'u zbuluar edhe nëpërmjet përdorimit të adresave IP.

Nëpërmjet evolucionit, krimi i janë hapur shumë rrugë për të pastruar paratë, duke përfshirë ankandet në internet, faqet e lojërave virtuale dhe faqet e internetit të lojërave të fatit, ku bëhet e vështirë t'i gjurmosh, pasi të jenë konvertuar njëherë në monedhën e lojërave. Ndër këto metoda, kriptovalutat kanë qenë fronti më i ri që përdoret në skemat e shantazhit. Kriminelët e kanë parë këtë si një metodë më të thjeshtë për shkak të rritjes së anonimitetit, ndryshe nga format e tjera konvencionale të monedhës. Pavarësisht ekzistencës së ligjeve kundër pastrimit të parave, këto të fundit nuk kanë arritur deri më tani t'i përfshijnë krimet kibernetike, pasi ende bazohen në zbulimin e skemave të parave të pista që iniciohen përmes kanaleve tradicionale bankare. Këto gjetje çojnë në deklaratën se 'Kriminelët po kërkojnë gjithnjë e më shumë të shfrytëzojnë teknologjinë më të fundit për përfitimet e tyre financiare. Përdorimi i kripto-aseteve për pastrim parash përfaqëson një rrezik në rritje për shkak të pseudonimit të brendshëm, lehtësisë së transaksioneve ndërkufitare dhe pagesave të decentralizuara Peer to Peer (direkte pa ndërmjetës).

Kriptoaluta

Kriptomonedha, e njohur zakonisht përmes formës së saj të shkurtuar “kripto”, është një monedhë që ekziston virtualisht ose në mënyrë dixhitale dhe përdor kriptografinë për të siguruar transaksione. Monedha zakonisht mbrohet nga kriptimi, një faktor që e bën pothuajse të pamundur shpenzimin e dyfishtë ose falsifikimin. Pothuaj të gjitha kriptovalutat prodhohen përmes teknologjisë blockchain, e cila është një libër llogarish financiare, që zbatohet përmes një rrjeti/protokolli kompjuterësh të shpërndarë. Kriptomonedha është shpikur si një teknologji e avancuar, si zgjidhje e shumë të metave që ka procesi aktual i transaksioneve bankare, parë si

ardhmja e nje sistemi bankar të decentralizuar duke eliminuar kështu kosto të mëdha që ka sistemi i centralizuar bankar me inputin human brenda.

Kritika kryesore e këtyre monedhave është mungesa e një autoriteti qendror rregullator ose emetues; në vend të kësaj, ata kanë një sistem të decentralizuar që lëshon njësi të reja dhe regjistron transaksionet. Pavarësisht se ky është faktori dallues i tyre nga format e tjera të valutave, mungesa e një pike qendrore rregulluese rrit shanset për aktivitete të paligjshme.

Përhapje e tyre me shpejtesi në treg dhe lehtësia e aksesit të monedhave përmes pajisjeve teknologjike u ka dhënë pastrueseve të parave një mundësi më të shpejtë dhe më të sigurt për të pastruar paratë e tyre të paligjshme. Nuk ka dyshim se këto monedha janë një risi e dobishme që lehtëson vlerësimin më të lehtë dhe më të shpejtë të shërbimeve dhe produkteve financiare por sfida kryesore qëndron në krijimin e tyre si një mjet alternativ transferimi të vlerës dhe investimi, që u jep hapësirë praktikave të paligjshme të pastrimit të parave.

Ligjshmëria e kriptomonedhës

Statusi ligjor që përfshin kriptomonedhën ndryshon thelbësisht nga një vend në tjetrin. Përdorimi i tij ka ngritur shqetësime për shumë qeveri në mbarë botën për shkak të mungesës së ligjeve ndërkombëtare uniforme që rregullojnë përdorimin e monedhës. Përdorimi i monedhës është lejuar në shumicën e vendeve të zhvilluara, duke përfshirë Mbretërinë e Bashkuar Kanada dhe Shtetet e Bashkuara. Në shumicën e vendeve të tjera, nga FinCEN (Rrjeti i Zbatimit të Krimeve Financiare) kripto monedha konsiderohet si një kurs jo ligjor, por shkëmbimet e saj konsiderohen si një zëvendësues i monedhës. Rrjedhimisht, IRS (Shërbimi i të Ardhurave të Brendshme) nuk e konsideron monedhën si një tender të autorizuar, por e njeh atë si një simbol dixhital dhe përfaqësim të vlerës financiare që i përshtatet të qenit një mjet dhe formë këmbimi. Në vendet ku përdorimi i kriptos është i ligjshëm, janë vendosur rregulla dhe janë marrë masa në përpjekje për të rregulluar përdorimin e tij.

Në Shtetet e Bashkuara të Amerikës, shkëmbimet e kriptove rregullohen me Aktin e Sekretit Bankar (BSA). Sipas aktit, ofruesve të shërbimeve të këmbimit të monedhës u kërkohet të regjistrohen në FinCEN, të paraqesin raporte tek autoritetet dhe të mbajnë regjistrat e duhur. Komisioni i Shteteve të Bashkuara për letrat me vlerë dhe këmbim (SEC) i konsideron kriptovalutat si letra me vlerë. Si i tillë, ai zbaton ligjet e sigurisë që synojnë rregullimin e kuletave dhe shkëmbimeve dixhitale. Megjithatë, kjo është në kontrast me Komisionin e Tregtisë së të Ardhmes së Mallrave (CFTC), i cili ka miratuar një qasje më miqësore ndaj monedhës duke e lejuar atë të përfundojë tregtimin publikisht. Në vijim të ligjshmërisë së këtyre monedhave, FATF dhe FINCEN publikuan një udhëzues në qershor 2019 që kërkon që shkëmbimet që përfshijnë kriptomat të kryhen në përputhje me "Rregullin e Transaksionit". Në rregull është përcaktuar nevoja që lojtarët në fjalë të mbledhin dhe të ndajnë detaje dhe informacion në lidhje me autorët dhe përfituesit e synuar të transaksioneve kripto. Ai e vendos këtë formë të shkëmbimit dixhital

në një kategori të ngjashme rregullatore si ajo e transmetuesve tradicionalë të parave që kërkojnë respektimin e të gjitha rregulloreve të përcaktuara nga Ligji i Sekretit Bankar.

Në Shqipëri, kriptot nuk përbëjnë ende një kurs ligjor, nuk janë emetuar apo garantuar nga një organ shtetëror. Në një përpjekje për rregullimin e tregjeve financiare të bazuar në teknologjinë e rregjistrave të shpërndarë, ku bëjnë pjesë monedhat virtuale, token-at digjital të shërbimeve, pagesave, titujve e aseteve, ashtu sikunder edhe bursat DLT, është miratuar ligji nr.66/2020, i cili rregullon veprimtaritë dhe subjektet që ushtrojnë veprimtari sipas këtij ligji. Për ti materializuar dhe bërë funksionale në praktikë ligji parashikon licensimin e këtyre subjekteve dhe përcakton rregulla për mënyrën e ushtrimit të këtyre aktiviteteve, çfarë i bën subjekte të kontrollueshme e monitorueshme nga autoritetet ligjzbatuese.

Miratimi i ligji në vetvete përbën një hap pozitiv për të rregulluar tregjet financiare në drejtim të transaksioneve virtuale, por ende sot në praktikë nuk ka patur oferta nga subjektet e interesuara për licensim në përputhje me ligjin për ushtrimin e aktivitetit. Ende sot në Shqipëri nuk ka subjekte të licensuara për bursat DLT të centralizuara apo decentralizuara për ofrimin e shërbimeve virtuale.

Duket se fenomeni i shkëmbimit të mjeteve virtuale vijon të realizohet në informalitet, çfarë hedh dyshime së përbën një mjet për pastrimin e parave të padeklaruara.

Ndërkohë, popullariteti i kriptomonedhave po rritet me shpejtësi, por jo të gjithë janë në rregjistruara. Aktualisht, ka më shumë se 5000 kriptovaluta të njohura në mbarë botën. Ekspertët dhe analistët janë ende në një objektiv për të rritur vlerën e tyre dhe për të tejkaluar metodat tradicionale të shkëmbimeve financiare. Megjithatë, legalizimi i kriptos në disa vende dhe konsiderimi i jashtëligjshëm në të tjera, sjell një reagim të përzier që u lë një hapësirë të madhe pastrueseve të parave për të kryer transaksione të paligjshme. Lehtësia e kryerjes së shkëmbimeve në internet përmes teknologjive më të fundit pa rregulla strikte u ka dhënë krimin një shans për të përfunduar marrëdhëniet e tyre të paligjshme.

Përkrahësit që mbështesin përdorimin e kriptomonedhave argumentojnë se transaksionet janë më të përgjegjshme dhe transparente në krahasim me monedhat tradicionale. Ata argumentojnë se pastrimi duke përdorur këtë formë monedhe është relativisht shumë i vogël në raport me vëllimin. Ata pretendojnë se është media ajo që i ka dhënë monedhës një imazh negativ duke u fokusuar më shumë në aktivitetet kriminale të lidhura me monedhat sesa në përfitimet që sjell teknologjia dhe inovacioni. Megjithatë, pavarësisht pikëpamjes së tyre për monedhat, statistikat japin prova se sa të rrezikshme janë shkëmbimet me këto monedha dixhitale janë burim në rritje i procesit të pastrimit të parave. Shpikja e teknologjisë më të fundit e ka bërë më të shfrenuar pastrimin e parave me asete kripto për shkak të mungesës së kontrollit. Sipas statistikave, midis 800 miliardë dhe 2 trilion dollarë amerikanë po pastrohen nga subjektet kriminale në të gjithë globin çdo vit. Më shqetësuese është se mbi 90 për qind e këtyre paligjshmërive nuk zbulohen. Shqetësues është edhe fakti se lavatriçet kanë ardhur në rritje në tre vitet e fundit. Në një përpjekje për të zbuluar problemin aktual që lidhet me aktivitetet kriminale të pazbuluara, u

zbulua se shkëmbimet e kriptove kanë protokolle të dobëta identifikimi KYC (Know Your Customer). Kjo mangësi i lejon autorët të përdorin strategjitë e ndryshme në dispozicion për të fshehur origjinën e paligjshme të pagesave. Qasjet që ata përdorin zakonisht mbështeten në një ose kombinim të një numri të metash të kriptomonedhave, duke përfshirë pseudonimitetin e brendshëm, pagesat e decentralizuara dhe lehtësinë e transaksioneve ndërkufitare.

Faktorët që rrisin pastrimin e parave përmes asetëve kripto dhe metodat e pastrimit të parave nëpërmjet tyre

Ekzistojnë metoda të ndryshme të pastrimit të parave nëpërmjet kriptomonedhave. Në praktikë, pastrimi i parave me kriptomonedha përfshin një ose më shumë metoda, ndonjëherë të vetme, ndonjëherë në kombinim me njëra tjetrën.

Përdorimi në rritje i kriptomonedhës, si dhe natyra e saj e parregulluar ose më pak e rregulluar në shumë juridiksione, do të thotë se bota financiare ka shumë për t'u shqetësuar rreth këtij fenomeni.

Në mënyrë të pashmangshme, njohuritë mbi metodat e pastrimit të parave me kriptomonedha janë me përfitim të madh për zbulimin e aktiviteteve të parregullta dhe ndërtimin e masave mbrojtëse të brendshme për t'u mbrojtur kundër rrezikut të pastrimit të parave nëpërmjet saj.

1. Pseudonimi i brendshëm

Pseudonimiteti i referohet gjendjes anonime ku dikush përdor një identifikues të qëndrueshëm që është në kundërshtim me emrin dhe detajet e tij të vërteta. Përdorimi i emrave i lejon përdoruesit të përfundojnë komunikimet me palët e tjera në mënyrë anonime pasi emrat e tyre të vërtetë janë të fshehur. Këta emra zakonisht zgjidhen nga përdoruesit dhe lejojnë ruajtjen e privatësisë së përdoruesit dhe mundësojnë fjalën e lirë pa shqetësime sigurie. Zakonisht, emrat e vërtetë janë të disponueshëm vetëm në faqet e administratorëve. Në rastin e transaksioneve të paligjshme, personat identifikohen dhe gjurmohen duke përdorur të dhënat e tyre reale dhe zyrtare. Kjo do të thotë se është anonime që kriminelët të gjurmohen kur përdorin pseudonime.

2. Anonimati në Shkëmbimet e Kriptove

Shumica e vendeve, Australia, Britania e Madhe, Zelanda e Re, Kanadaja dhe SHBA-ja, udhëhiqen nga rregulloret KYC që kërkojnë që ofruesit e kriptove të njohin klientët që kryejnë shkëmbime. Qëllimi kryesor i këtyre rregulloreve është të ndihmojë në parandalimin e përdorimit të bankave dhe institucioneve financiare nga elementet kriminale për të kryer aktivitete mashtruese. Megjithatë, pavarësisht politikës, ka disa ofrues dhe shtete të shkëmbimit të kriptove që nuk u përmbahen këtyre kërkesave. Për shembull, Binance është një nga shkëmbimet më të mëdha globale të kriptove që nuk ka masa të rrepta verifikimi KYC. Kjo dhe shumë të tjera konsiderohen

të hapura për investitorët e rastësishëm që kërkojnë të zotërojnë sasi të vogla krypto-asetesh për t'i përdorur lirisht. Përveç këtyre kontradiktave që krijojnë anonimitet në qendrën e shkëmbimit të kriptove, ato e ndërlikojnë të gjithë procesin, veçanërisht kur bëhet fjalë për gjurmimin e individëve që përdorin shkëmbimet për aktivitete të paligjshme. Për sa i përket anonimatit të aseteve të kriptove, është e qartë se disa kriptovaluta, si Bitcoin, janë krijuar me aftësinë për t'u gjurmuar. Të tjera si Monero, Beam, Grin dhe Zcash janë projektuar me anonimat. Në një rast tjetër, shumica e transaksioneve janë evidente me origjinë dhe përfitues të panjohur.

3. Lehtësia e transaksioneve ndërkufitare

Një nga përfitimet më të mëdha që ka sjellë globalizimi është aftësia për të kryer transaksione dhe shkëmbime ndërkombëtare. Ky hap ka qenë i dobishëm jo vetëm për konsumatorët dhe bizneset, por edhe për institucionet financiare që lehtësojnë këto shkëmbime. Megjithatë, pavarësisht përfitimeve të shtuara të pagesave ndërkufitare, me të shoqërohen kaq shumë sfida që ndikojnë në efikasitetin e tyre. Një nga kërkesat kryesore të konsumatorit gjatë kryerjes së transaksioneve globale është garancia që paratë e tyre do të jenë të sigurt, si në rastin e bankave. Megjithatë, një nga ankesat kryesore si tek konsumatorët ashtu edhe tek bizneset përmes këtyre formave të pagesave është mungesa e transparencës. Ajo që e përkeqëson situatën është edhe parashikimi i bankës se nuk ka garanci që një bankë do të jetë në gjendje të rikuperojë apo kompensojë fondet e vjedhura përmes korridorit ndërkombëtar të shkëmbimeve. Fatkeqësisht, shumica e transaksioneve ndërkufitare zakonisht vuajnë nga shkelje të sigurisë së nivelit të lartë. Gjurmimi dhe rikuperimi i parave bëhet një sfidë pasi çdo vend në të cilin kryhen transaksionet respekton rregullat e veta. Kjo rrit rrezikun e humbjes së parave përmes marrëveshjeve të paligjshme, pasi sa herë që paratë hyjnë në një vend me siguri të ulët, bëhet e pamundur gjurmimi ose aksesi në to.

Kjo është sfida kryesore që prek shkëmbimet e kriptove. Kryesisht, krypto-asetet u krijuan për të zëvendësuar vështirësitë e shkëmbimeve të parave dhe valutës që ekzistojnë përmes formave konvencionale të monedhave. Në përputhje me objektivin, krypto operon si një monedhë e vetme që mund të transferohet nga dhe te një përfitues në çdo vend, me kusht që ata të vlerësojnë faqen e kriptove ose ofruesit e shkëmbimit. Shumica e transaksioneve të kriptove përfshijnë shkëmbime ndërkombëtare, dhe është arsyeja pse faqja duket të jetë e ngarkuar me subjekte kriminale. Kjo ndodh jo vetëm për faktin që krypto ka anonimitet në transaksionet e saj, por edhe për shkak të rritjes së frekuencës, numrit të transaksioneve ndërkombëtare dhe vëllimit të shkëmbimeve të bëra. Në realitet, siguria kibernetike është një shqetësim për të gjitha bizneset dhe konsumatorët që bëjnë transferta ndërkombëtare.

Në transferimet ndërkufitare të kriptove, kriminelët piren të përdorin avantazhin e mungesës së rregullave dhe rregulloreve të përbashkëta përtej kufijve ndërkombëtarë. Më tej, anonimiteti në

ligjshmërinë e kriptomonedhave në vende të ndryshme e bën situatën një avantazh për transaksionet e tyre të paligjshme. Ndryshe nga bankat, kripto nuk ka masa të besueshme sigurie dhe procedura të menaxhimit të rrezikut, që janë vendosur. Si rezultat, nëse transaksioni i dikujt largohet nga një vend dhe merret nga një marrës në një vend tjetër, bëhet pothuajse e pamundur gjurmimi i parave. Për të ndalur këtë prirje, ekziston një nevojë e shtuar që ofruesi i shkëmbimit të kriptove të vendosë masa që do të sigurojnë rimbursim të parave të humbura dhe gjurmimin e transaksioneve sinonime.

4. Pagesat e Decentralizuara Peer-to-Peer

Peer to Peer, i njohur zakonisht si P2P, është një sistem i transferuar ku dy persona ose subjekte lejohen të kryejnë ndërveprime drejtpërdrejt pa një palë të tretë që vepron si ndërmjetës. Si i tillë, me P2P, blerësi dhe shitësi kryejnë transaksionet drejtpërdrejt. Ligjërisht, transaksionet e mëdha dhe ndërkufitare duhet të kryhen përmes një pale të tretë ose një ofruesi për transparencë midis dy palëve. Në përgjithësi, platformat e palëve të treta ofrojnë shërbime të tilla si kërkimi, vlerësimi, shqyrtimi, ruajtje dhe përpunimi i pagesave. Kjo do të thotë se me sistemin, dikush mund të jetë i sigurt për të ditur nëse ata kanë të bëjnë me një person të besueshëm apo jo që nga vlerësimet e palës tjetër, apo edhe përshtypjet nga transaksionet dhe angazhimet e tyre të kaluara. Sot përdorimi i P2P është një gjë e zakonshme për shkak të aksesit të internetit. Ai nuk përfshin vetëm kryerjen e transaksioneve me pagesë, por gjithashtu ofron një platformë ku individët bashkohen për të punuar në projekte të përbashkëta. Adoptimi i kësaj metode në sistemet financiare ka sjellë shumë dëme. Heqja e palëve të treta krijon rrezikun që ofruesi i shërbimeve të dështojë të ofrojë shërbimet siç është rënë dakord ose të mos japë një produkt me cilësinë e pritur. Për më tepër, ekziston edhe mundësia që blerësi të mos kryejë pagesa pas marrjes së produktit. Kjo do të thotë se me P2P, ekziston një rrezik në rritje që njëra palë të përfitojë nga tjetra për shkak të informacionit asimetrik.

Në shkëmbimet e kriptove, përdorimi i P2P është miratuar kryesisht ku palët e përfshira bëjnë procesin dhe verifikojnë pagesat pa një zyrë verifikimi ose një kompani sigurimi qendrore të monedhës. Megjithëse metoda ka avantazhin e kostove të reduktuara dhe transaksioneve më të shpejta, ajo ka shumë rreziqe. Një disavantazh kryesor është mungesa e mbikëqyrjes për shkak të mungesës së autoriteteve qeverisëse për të monitoruar transaksionet dhe për të ofruar një kuadër ligjor. Mbi tridhjetë për qind e aseteve kripto të humbura nga kriminelët kryhen nën këtë formë transferimi. Më shqetësuese është tendenca në rritje e njerëzve që bien në këtë kurth të përdorimit të metodës së transaksionit të drejtpërdrejtë.

5. Skema e smurfing të kriptomonedhës

Smurfing është një lloj pastrimi parash i kryer nëpërmjet llogarive të personave të ndryshëm që përdoren posacërisht për këtë qëllim, të cilët, në këtë rast të veçantë, quhen edhe "smurfs": Pastruesit e parave marrin fonde të përfituara në mënyrë të paligjshme. I ndajnë fondet -

dixhitale ose fizike - në shuma pak më poshtë kufirit të deklarimit, raportimit ose alarmit, duke i shpërndarë në llogari të ndryshme.

Ata zakonisht e bëjnë këtë në 4 hapa mjaft të thjeshtë:

Hapi i parë është hapja e llogarive të verifikuara në shkëmbimet (exchange) e kriptove. Pastruesi hap llogari të shumta duke përdorur individë të ndryshëm pastrimi parash, me dokumente false për të tejkaluar identifikimin dhe verifikimin për të kthyer fondet.

Hapi i dytë është transferimi i kriptomonedhës së pistë nga adresat e kriptove ose kuletat e shkëmbimeve. Më pas, pastruesit e parave transferojnë kriptomonedhën në llogarinë e verifikuar të hapur në një shkëmbim (exchange) kriptosh me dokumente të rreme identifikimi.

Hapi i tretë është hapja e llogarive bankare duke përdorur smurfs- subjekte pastrimi parash. Këto subjekte hapin disa llogari bankare në një vend të tretë me dokumente identifikimi false të huaja. I gjithë dokumentacioni që lidhet me hapjen e këtyre llogarive bankare i dorëzohet më pas pastruesit kryesor të parave.

Hapi i fundit është transferimi i kriptomonedhës nga Exchanget e kriptos në llogaritë bankare lokale të hapura nga smurfs- subjektet e ngarkuara të pastrimit të parave, në këtë fazë duke qenë se paratë kriminale tashmë ishin të ndara nga burimi i tyre. Më tej pastruesi i parave mund t'i përdorë paratë për çfarëdo qëllimi. Zakonisht, këto llogari bankare përdoren për periodha të shkurtra dhe gjendja e tyre zakonisht nuk i kalon 30,000 euro.

6. Kartat e parapaguara të kriptomonedhave

Kjo metodë është mjaft e thjeshtë dhe përfshin përdorimin e kartave me parapagesë. Në ditët e sotme, kartat e debitit me parapagesë mund të ngarkohen me kriptovaluta. Pasi karta e debitit me parapagesë të ngarkohet, fondet më pas mund të financojnë lloje të ndryshme aktivitësh të paligjshme. Ato mund të tregtohen për monedha të tjera ose t'u dorëzohen palëve të treta.

7. Kumar në internet

Nje metodë tjetër e pastrimit të parave të kriptomonedhave është gjithashtu mjaft e thjeshtë dhe përfshin lojërat e fatit në internet. Ka shumë faqe interneti të lojërave të fatit dhe lojërave në internet që pranojnë kriptomonedha. Kriptomonedha mund të përdoret për të blerë kredi ose çipa virtualë. Zakonisht, pastruesit e parave luanin për disa raunde dhe pastaj merrnin para pas vetëm disa transaksioneve të vogla. Duke vepruar kështu, pastruesi i parave ka menjëherë një shpjegim për origjinën e fondeve. Ai thjesht mund të pretendojë se fondet janë të ardhurat nga fitimi në lojërat online.

8: ATM-të e kriptomonedhave

Metoda e tetë e pastrimit të parave të kriptomonedhave është pak më e sofistikuar dhe përfshin makineritë e automatizuara të arkëtimit ose ATM-të. Që nga shtatori 2019, kishte 5,457 ATM

Bitcoin në të gjithë botën. ATM-të e Bitcoin lidhen vazhdimisht me internetin, duke lejuar këdo që ka një kartë krediti ose debiti të blejë Bitcoin. Për më tepër, ata mund të posedojnë funksionalitet të dyfishtë duke i lejuar përdoruesit të tregtojnë Bitcoin për para duke përdorur një adresë portofol të skanueshme.

ATM-të e Bitcoin mund të pranojnë gjithashtu depozita në para, duke siguruar një kod QR të skanuar në një Exchange (shkëmbim) tradicional dhe të përdorur për të tërhequr Bitcoin ose kriptovaluta të tjera. Rregulloret e përdorura nga institucionet financiare për të bërë një regjistrim të klientëve dhe transaksioneve për këto makineri ndryshojnë sipas vendit dhe shpesh zbatohen dobët. Kriminelët mund të shfrytëzojnë zbrazëtitë dhe dobësitë në menaxhimin e ATM-ve të kriptomonedhave për të kapërcyer rreziqet e pastrimit të parave të Bitcoin.

Pastruesit e parave po përdorin gjithnjë e më shumë ATM-të e Bitcoin për të pastruar paratë e përfituara në mënyrë të paligjshme. Ndërsa më parë përdoreshin transfertat bankare ose shërbime si Western Union ose MoneyGram, kriminelët tani i udhëzojnë pastruesit e tyre të parave që të tërheqin para nga llogaritë bankare të komprometuara dhe t'i përdorin ato për të blerë Bitcoin përmes një ATM Bitcoin. Për të shmangur çdo procedurë identifikimi, depozituesit kriminelë do të aplikojnë teknika smurfing për të ndarë fondet në grupe nën 1000 euro.

Përfundime dhe rekomandime

Statusi i kriptomonedhave si një mjet i zakonshëm i shkëmbimit të vlerës në epokën dixhitale po ndryshon gradualisht dhe viti 2021 pa një rritje të jashtëzakonshme të botës së kriptomonedhave, e kjo solli me vete edhe një rritje të aktivitetit të paligjshëm. Shumë korporata të mëdha tani pranojnë monedhën dixhitale si pagesë për mallra dhe shërbime, dhe shumë banka po konsiderojnë përdorimin e teknologjisë blockchain.

Duke thënë këtë, kriptomonedha ka potencialin të zëvendësojë plotësisht paratë e letrës dhe plastike. Si rezultat, është thelbësore të hetohen të metat që lejojnë që këto monedha të përdoren për pastrim parash dhe të zhvillohen kundër-teknologji të përshtatshme për të luftuar krimin.

Nga diskutimi i mësipërm, është e qartë se teknologjia i ka dhënë një dorë përparimit të transaksioneve të paligjshme apo edhe metodave të përdorura në realizimin e krimeve financiare. Nëpërmjet teknologjisë, është bërë e mundur të anashkalohen sistemet e sigurisë financiare pa u gjurmuar. Gjithashtu përmes saj është bërë e mundur krijimi i llogarive offshore me pseudo detaje apo është bërë e mundur të hakohen detajet e ruajtura në skedarë të koduar. Teknologjia ka qenë gjithashtu çelësi për ardhjen e financave alternative ku qeveritë globale nuk po venë dorë për ta rregulluar. Nga ana tjetër, globalizimi ka lehtësuar më tej humbjen e aseteve të kriptove përmes marrëveshjeve të paligjshme. Ai ofron një platformë për të vendosur një sasi

të madhe transaksionesh dixhitale në tregun online, duke maskuar pjesët e strukturuar të parave të shtresuara.

Në këtë pikë, abuzuesit po kërkojnë gjithnjë e më shumë të shfrytëzojnë teknologjinë më të fundit për përfitimet e tyre financiare për shkak edhe të mungesës së rregullimeve ligjore. Përdorimi i krypto-aseteve për pastrim parash përfaqëson një rrezik në rritje për shkak të pseudonimit të brendshëm, lehtësisë së transaksioneve ndërkufitare dhe pagesave të decentralizuara P2P. Të gjitha këto janë bërë të mundura me zhvillimin e teknologjisë.

Prandaj, institucionet financiare duhet të bëjnë gjithçka që është e mundur për të parandaluar pastrimin e parave me të njëjtën teknologji, çfarë do të ishte e mundur përmes përdorimit të një softueri që mbron kompanitë nga krimet financiare.

Njëkohësisht është mjaft e rëndësishme të ndërmerren masa shtetërore dhe ndërshtetërore për të siguruar që ekziston një kuadër ligjor i përbashkët për të parandaluar pastrimin e parave.

Fillimisht ndërhyrjet e duhura ligjore duhet të bëhen në legjislacionet e brendshme në proporcion me faktoret që janë evidentuar në treg si urat kryesore të ndihmesës të pastrimit të parave, duke i kthyer njëkohësisht në mjete të parandalimit të pastrimit të parave. Më tej bashkëpunimi duhet të marrë përmasa në nivel ndërshtetëror për të bërë unifikimin e legjislacionit, për të uniformizuar rregullat parandaluese në drejtim të pastrimit të parave nëpërmjet teknologjisë apo kriptomonedhave.

Ndryshimet në rregulloret ndërkombëtare dhe ato në nivel lokal

Analiza e krypto-aseteve fillon nga njohja që rregullatorët dhe politikëbërësit nga tradita të ndryshme, mund të kenë pozicione fillestare shumë të ndryshme – me disa që i shohin krypto-asetet si një kërcënim themelor për sigurinë kombëtare dhe të tjerët janë investuar thellësisht në potencialin e tyre për të nxitur inovacionin. Rrjedhimisht, duhet të fokusohemi në parimet që duhet t'i udhëheqin qeveritë në krijimin e kornizave të tyre rregullatore për krypto-asetet, në vend që të përshkruajmë rezultatet specifike të politikave që duhet të arrijnë.

Parimet kryesore përfshijnë:

Qartësia

Pritet te shtohet qartësi rreth trajtimit rregullator të llojeve të ndryshme të krypto-aseteve dhe aktiviteteve të lidhura, veçanërisht në pagesa.

Qëndrueshmëria

Qëndrueshmëri në trajtimin rregullator të krypto-aseteve dhe aktiviteteve në tregje, në industri dhe modele të ndryshme biznesi për të përforcuar një fushë loje të barabartë dhe për të parandaluar arbitraritetin rregullator.

Proporcionaliteti

Duhet të mbështetet një qasje parimore e bazuar në analizë risku për rregullimin e kriptoseteve, me synimin për të arritur të njëjtat rezultate rregullatore që i përgjigjen riskut, duke ofruar fleksibilitet të mjaftueshëm rregullator për t'u përshtatur ndërsa teknologjia evoluon.

Siguria/rezistenca

Të implementohen parimet e sigurisë dhe elasticiteti në masat mbrojtëse për çdo sistem pagese, duke përfshirë ato të kriptoseteve dhe teknologjisë blockchain, për të ruajtur dhe përforcuar besimin në pagesa.

Mbrojtja e konsumatorit

Të ndërtohen rregulloret që synojnë të sigurojnë mbrojtje të fortë të konsumatorit, duke përfshirë sigurinë dhe besueshmërinë e pagesave, si dhe mbrojtjen kundër humbjeve në rrethana të caktuara.

Inovacion i përgjegjshëm

Besojmë se rregullimi i kriptove duhet të balancojë parandalimin e dëmit të konsumatorit dhe paqëndrueshmërinë financiare me nxitjen e inovacionit, për shembull duke ofruar rregulla të qarta, pritshmëri, sisteme të sigurta dhe kuadër të menaxhimit të rrezikut.

Qershor 2022